

Põlvast kosmose kaudu maale

Üheaegselt esimeste maa kunstlike tehiskaaslaste orbiidile lennutamisega hakkasid tormiliselt arenema kosmose sidevahendid ja selles ürituses on alati aktiivselt kaasa aidanud raadioamatöörid. Juba esimeste sputnikute pardal töötas raadiomajakas, mille signaale jälgisid ja salvestasid magnetofonile sajad raadiohuvilised. Sellise suure teabehulga omamine võimaldas vastava eriala teadlastel edasi arendada kosmilise raadioside vahendeid. Ka hilisematel aastatel on raadioamatöörid raadiotehniliste seadmete konstrueerimise ja raadiolevi iseärasuste tundmaõppimisel osutanud abi kosmose rahuotstarbelisel hõivamisel.

Kosmoseside arendamisel on mitmel korral maailmaruumi viidud spetsiaalseid amatöör-raadioside retranslaatoreid, millised konstrueerisid ja ehitasid raadioamatöörid. Samuti on Nõukogude Liidus raadiohuviliste tööga rajatud raadiosputnike juhtimiskeskus. Praegu funktsioneerivad kosmilisel orbiidil 2 Nõukogude raadioamatööride sidesatelliiti RS—5 ja RS—7 (raadiosputnik 5 ja 7). Kuigi raadioamatööride tarvis on maa kunstlikud tehiskaasased kosmoses juba mitmeid aastaid, leiavad nad seni veel vähest kasutamist. Eestis tegelevad selle alaga ainult üksikud entusiastid. Sputniksideks vajalik aparaatuur ei ole ülikeeruline, aga praktiline raadioside loob teatavaid spetsiifilisi raskusi. Si-

deliikidena leiab kosmose kaudu kasutamist põhiliselt raadiotelegraaf, aga võimalik on kasutada ka raadiotelefoni. Sidet saab luua ka pardarobotiga. Sputnikside kaugus on piiritletud raadionähtavuse tsooniga, ulatudes tavaliselt kahe-kolme tuhande kilomeetrini, kuid allakirjutanul on õnnestunud kuulda isegi Vladivostokis asuvat raadiojaama.

ALMAVÜ Põlva Tehnika- ja Spordiklubi kollektiivraadjoajaamas alustati sputnikside evitamist tänavu kevadel, kuid alles novembrikuu viimasel päeval sai teoks raadioside kosmose kaudu sidesatelliidi RS—7 vahendusel. Esimeseks korrespondendiks sai Moskvast asuv raadiosputnikute juhtimiskeskus, samuti on kosmose kaudu suheldud Ernst Krenkeli nimelise NSVL Keskraadioklubi raadiojaamaga.

Tahaks loota, et teisedki amatöör-raadiojaamad löövad kaasa uue perspektiivse ja huvitava sideliigi kasutusele võtmisel.

AADU JÖGIAAS

KOIT

Nr. 2 (5559)
TEISIPÄEV,
6. JAANUAR

1987

ES6JAN
LIBRARY